

تفسیر " هو الله " قوله الاحلی:

" در جواب سائلی کہ سؤال کردہ چرا در اول الواح کلمہ هو الله نوشتہ میشود میفرمایند " .

.... " این مصطلح اہل شرق از اسلام است مقصد آنان آنکہ در ہر امری باید ابتداء باسم خدا نمود اما در الواح الہیہ مقصود اینست کہ حقیقت ذات احدیت مقدس از ادراک و منزہ از تعبیر است و مبرا از تصوّر زیرا آنچه در تصوّر آید محاط انسانست و انسان محیط و البتہ محیط اعظم از محاط است پس معلوم شد آنکہ در تصوّر میآید خلق است نہ حقّ زیرا حقیقت الوہیت مجرّد از اوهام انسان است الآن جمیع خلق عبدهء اوهامند زیرا یک خدائی در عالم تصوّر آرند و او را عبادت کنند در وقت نماز اگر سؤال از نفسی کنی کہ پرستش کہ مینمائی ؟ میگوید خدا کدام خدا ؟ خدائی کہ در تصوّر من است و حال آنکہ آنچه در تصوّر اوست خدا نیست پس جمیع ناس عبده اوهام و افکارند پس از برای انسان راہی و مفرّی جز مظاهر مقدسہ نیست زیرا چنانکہ گفتیم حقیقت الوہیت منزہ

است مقدس است بتصوّر نمیآید آنچه تصوّر آید آن مظاهر مقدس الهیست دیگر انسان محل توجه دیگر ندارد اگر از او تجاوز کند اوهام گردد پس مراد از کلمهء هو الله اینست که آن حضرت مشهود جمال موعود شمس حقیقت است و مظهر اسرار الوهیت و ربوبیت و مهبط اسرار رحمانیت و منشاء آثار فردانیّت و من ابتداء بنام مبارک او نمودم."